

HOF VAN BEROEP TE ANTWERPEN VAN 6 DECEMBER 2024

C.5 kamer

Het OPENBAAR MINISTERIE

En

M. Z. ,
RRN (...)
geboren te Antwerpen op (...)
wonende (...)
van Belgische nationaliteit

burgerlijke partij
vertegenwoordigd door meester Simon Bekaert, advocaat bij de balie West-Vlaanderen

tegen:

1. V. M. G. M. A. M.,
RRN (...)
geboren te Mortsel op (...)
wonende te (...)
van Belgische nationaliteit

beklaagde
aanwezig, bijgestaan door meester Pieterjan Van Muysen, advocaat bij de balie Gent

2.

3.

1. Ten laste gelegde feiten

Als dader of mededader in de zin van artikel 66 van het strafwetboek;

A. Aanzetten tot haat of geweld jegens een persoon

In een van de in artikel 444 van het Strafwetboek bedoelde omstandigheden te hebben aangezet tot haat of geweld jegens een persoon, namelijk jegens Z. M. , wegens een van de beschermde criteria bedoeld in artikel 4, 4° van de Wet van 30 juli 1981 tot bestraffing van bepaalde door racisme of xenofobie ingegeven daden, en dit, zelfs buiten de in artikel 5 van voornoemde Wet bedoelde domeinen, meer bepaald omwille van haar afkomst of nationale of etnische afstamming (art. 4, 4°, 5 en 20, 2° Wet 30 juli 1981 tot bestraffing van bepaalde door racisme of xenofobie ingegeven daden ; art. 444 Sw)

1. Te Puurs en / of, bij samenhang, te Schilde, in het gerechtelijk arrondissement Antwerpen (afdeling Antwerpen), en / of, bij samenhang, elders in het Rijk, tussen 29 mei 2020 en 8 juni 2022, meermaals, op niet nader te bepalen data, minstens op 30 mei 2020

Door G. V. M. ,

- namelijk door het plaatsen of laten plaatsen van het artikel met bijhorende foto "Z. M., de nieuwe woordvoerder van de OpenVld" op de website www.T. .be
- namelijk door het plaatsen of laten plaatsen van een foto met bijschrift "Z. M. , de nieuwe woordvoerder van de Open Vld..." met een link naar het hoger vermelde artikel op de website www.T. .be op de TWITTER - pagina van T. (dit op 30 mei 2020 om 6.14 u)
- namelijk door het plaatsen of laten plaatsen van een foto met opschrift "Z. M. nieuwe woordvoerder van de Open Vld (geen getrukeerde foto)" op de TWITTER - pagina van T. (dit op 30 mei 2020 om 19 u) namelijk door het plaatsen of laten plaatsen van een foto met bijschrift "Z. M. , de nieuwe woordvoerder van de Open Vld. Klik hier" met een link naar het hoger vermelde artikel op de website www.T. .be op de FACEBOOK - pagina van T. (dit op 30 mei 2020 om 6.15 u)
- namelijk door het plaatsen of laten plaatsen van een foto met opschrift "Z. M. nieuwe woordvoerder van de Open Vld (geen getrukeerde foto)" op de FACEBOOK - pagina van T. (dit op 30 mei 2020 om 19 u)

2. t/m 3....

2. Bestreden beslissing

Er werd hoger beroep ingesteld op:

- 28.03.2024 door beklaagde G. V. M. tegen alle beschikkingen,
- 28.03.2024 door het openbaar ministerie opzichtsens beklaagde G. V. M. tegen alle beschikkingen op strafgebied,

van het vonnis op tegenspraak gewezen ten aanzien van voornoemde beklaagde op 27.02.2024 door de correctionele rechtbank Antwerpen, afdeling Mechelen, kamer MC1, die als volgt heeft beslist:

" Op strafgebied

Past de tenlastelegging A1 aan als volgt:

A. Aanzetten tot haat of geweld jegens een persoon

In een van de in artikel 444 van het Strafwetboek bedoelde omstandigheden te hebben aangezet tot haat of geweld jegens een persoon, namelijk jegens Z. M. , wegens een van de beschermde criteria bedoeld in artikel 4,4° van de Wet van 30 juli 1981 tot bestraffing van bepaalde door racisme of xenofobie ingegeven daden, en dit, zelfs buiten de in artikel 5 van voornoemde Wet bedoelde domeinen, meer bepaald omwille van haar afkomst of nationale of ethnische afstamming (art. 4,4°, 5, 20,2° Wet 30 juli 1981 tot bestraffing van bepaalde door racisme of xenofobie ingegeven daden; art. 444 Sw)

1. door G. V. M.

Te Puurs en/of bij samenhang te Schilde, in het gerechtelijk arrondissement Antwerpen (afdeling Antwerpen), en/of bij samenhang elders in het Rijk tussen 29 mei 2020 en 8 juni 2022, meermaals, op niet nader te bepalen data, minstens op 30 mei 2020,

- Namelijk door het plaatsen of laten plaatsen en behouden van het artikel met bijhorende foto "Z. M. , de nieuwe woordvoerder van de OpenVld" op de website www.T. .be
- Namelijk door het plaatsen of laten plaatsen en behouden van een foto met bijschrift "Z. M. , de nieuwe woordvoerder van de Open Vld ..." met een link naar het hoger vermelde artikel op de website www.T. .be op de TWITTER-pagina van T. (dit op/vanaf 30 mei 2020 om 6.14 u)
- Namelijk door het plaatsen of laten plaatsen en behouden van een foto met opschrift "Z. M. nieuwe woordvoerder van de Open Vld (geen getrukeerde foto)" op de TWITTER-pagina van T. (dit op/vanaf 30 mei 2020 om 19 u)
- Namelijk door het plaatsen of laten plaatsen en behouden van een foto met bijschrift "Z. M. , de nieuwe woordvoerder van de Open Vld. Klik hier" met een link naar het hoger vermelde artikel op de website www.T. .be op de FACEBOOK-pagina van T. (dit op/vanaf 30 mei 2020 om 6.15 u)
- Namelijk door het plaatsen of laten plaatsen en behouden van een foto met opschrift "Z. M. nieuwe woordvoerder van de Open Vld (geen getrukeerde foto)"
- op de FACEBOOK-pagina van T. (dit op/vanaf 30 mei 2020 om 19 u)

Ten aanzien van G. V. M. , eerste beklagde:

Veroordeelt G. V. M. voor de bewezen verklaarde tenlastelegging A1, zoals aangepast, tot een gevangenisstraf van 6 maanden en tot een geldboete van 4.000,00 EUR, zijnde 500,00 EUR verhoogd met 70 opdecimen.

Boete vervangbaar bij gebreke van betaling binnen de wettelijke termijn door een gevangenisstraf van 60 dagen.

Verleent uitstel van tenuitvoerlegging wat betreft de gevangenisstraf voor een termijn van 3 jaar.

Veroordeelt G. V. M. tot betaling van:

- een bijdrage van 1 maal 200,00 EUR, zijnde de som van 1 maal 25,00 EUR verhoogd met 70 opdecimen, ter financiering van het Fonds tot hulp aan de slachtoffers van opzettelijke gewelddaden en de occasionele redders
- een bijdrage van 24,00 EUR aan het Begrotingsfonds voor juridische tweedelijnsbijstand een vaste vergoeding voor beheerskosten in strafzaken. Deze vergoeding bedraagt 58,90 EUR
- solidair met medeveroordeelden D. T. tot de kosten van de strafvordering, op heden begroot op 80,39 EUR.

Op burgerlijk gebied

Rechtdoende op de burgerlijke vordering van mevrouw Z. M. voor zover gericht tegen de heer G. V. M. en de heer ...:

Verklaart deze vordering ontvankelijk en in de hierna bepaalde mate gegrond.

Veroordeelt de heer G. V. M. tot betaling aan mevrouw Z. M. van een morele schadevergoeding van tweeduizend vijfhonderd euro (2.500,00 euro).

Veroordeelt de heer G. V. M. tot betaling van een rechtsplegingsvergoeding begroot op 1.800 euro.

Veroordeelt de heer G. V. M. tot het offline halen van de publicaties vermeld onder tenlastelegging A.1 en legt hem het verbod op om deze nog te publiceren of te verspreiden op straffe van een dwangsom van duizend euro (1.000,00 euro) per kalenderdag, te verbeuren vanaf de betekening van onderhavig vonnis, en met een maximum van tweehonderd vijftigduizend euro (250.000,00 euro);

....

De rechtbank houdt ambtshalve de overige burgerlijke belangen aan."

3. Rechtspleging voor het hof

3.1. De zaak werd behandeld op de openbare zittingen van 25.09.2024 en 25.10.2024.

Het hof heeft hierbij gehoord:

- de voorzitter in zijn verslag,
- het openbaar ministerie in zijn uiteenzetting van de feiten, zijn grieven en vordering,
- de burgerlijke partij M. Z. in haar middelen ontwikkeld door meester Simon Bekaert, advocaat bij de balie West-Vlaanderen,
- de beklaagde V. M. G. in zijn middelen van verdediging ontwikkeld door hemzelf, bijgestaan door meester Pieterjan Van Muysen, advocaat bij de balie Gent.

Het hof heeft de partijen gehoord over de nauwkeurig bepaalde grieven die tegen het vonnis worden ingebracht, in de door de voorzitter bepaalde volgorde, dit overeenkomstig artikel 210, eerste lid Wetboek van Strafvordering.

3.2. De binnen de op de inleidingszitting bepaalde conclusietermijnen opgestelde conclusies van beklaagde G. V. M. en de burgerlijke partij én de nota van het openbaar ministerie werden in het beraad betrokken, net als de neergelegde stukken.

3.3. Op 21.10.2024 werd namens de burgerlijke partij nog een 'Tweede beroepsconclusie' neergelegd daar waar 19.07.2024 de uiterlijke datum betrof waarop door de burgerlijke partij conclusies konden worden neergelegd.

Ter terechtzitting van het hof d.d. 25.10.2024 vraagt de raadsman van beklaagde G. V. M. deze 'Tweede beroepsconclusie' te weren uit de debatten.

Artikel 152, §1, derde lid Sv. bepaalt dat de conclusies die niet voor het verstrijken van de vastgestelde termijnen zijn neergelegd en meegedeeld aan het openbaar ministerie, indien deze betrekking hebben op de strafvordering, en in voorkomend geval, aan alle andere betrokken partijen, ambtshalve uit de debatten worden geweerd.

Artikel 152, §2 Sv. bepaalt dat, tenzij de rechter vaststelt dat de laattijdige neerlegging of mededeling louter dilatoire doeleinden nastreeft of de rechten van de andere partijen of het verloop van de rechtspleging schendt, conclusies kunnen worden neergelegd na het verstrijken van de overeenkomstig §1 van het artikel 152 vastgelegde termijnen mits het akkoord van de betrokken partijen, of bij ontdekking van een nieuw en ter zake dienend stuk of feit dat nieuwe besluiten rechtvaardigt. De rechter

kan ten gevolge hiervan nieuwe conclusietermijnen vastleggen en een nieuwe rechtsdag bepalen. In dat geval is §1 van het artikel 152 van toepassing.

De bovenvermelde wetsbepalingen zijn duidelijk. De raadsman van beklaagde G. V. M. vraagt uitdrukkelijk de wering van de namens de burgerlijke partij op 21.10.2024 neergelegde 'Tweede beroepsconclusie', zodat er geen akkoord bestaat van alle partijen om deze beroepsconclusie niet te weren, zoals vereist door art. 152, § 2 Sv.

Evenmin is er sprake van een nieuw en ter zake dienend stuk of feit dat nieuwe besluiten zou rechtvaardigen. De zaak werd ook enkel in voortzetting gesteld naar de terechtzitting van 25.10.2024 teneinde de raadsman van de burgerlijke partij de kans te geven om kennis te nemen van de door beklaagde op de zitting van 25.09.2024 neergelegde stukken en om beklaagde verder te horen in zijn laatste woord.

Bijgevolg weert het hof de namens de burgerlijke partij op 21.10.2024 neergelegde beroepsconclusie overeenkomstig art. 152, § 1, derde lid Sv. ambtshalve uit de debatten.

4. Beoordeling

4.1. Ontvankelijkheid van de hogere beroepen

4.1.1. De hogere beroepen van beklaagde en het openbaar ministerie werden tijdig aangetekend en zijn regelmatig naar vorm.

4.1.2. Er werden verzoekschriften in de zin van artikel 204 Wetboek van Strafvordering ter griffie van de rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen, afdeling Antwerpen, neergelegd, te weten:

- op 28.03.2024 wat betreft beklaagde G. V. M. , dit door zijn advocaat,
- op 28.03.2024 door het openbaar ministerie.

Deze verzoekschriften werden tijdig neergelegd.

4.1.3. Beklaagde G. V. M. formuleert in het verzoekschrift hoger beroep grieven met betrekking tot de procedure (bevoegdheid, rechten van verdediging, onwettige heromschrijving/aanvulling van de tenlasteleggingen), de schuld aan de feiten van tenlastelegging A.1, de strafmaat en de burgerlijke vordering.

De grieven zijn nauwkeurig bepaald.

4.1.4. Het openbaar ministerie formuleert in het verzoekschrift hoger beroep een grief aangaande de strafmaat.

De grief is nauwkeurig bepaald.

4.1.5. Het hoger beroep van beklaagde G. V. M. , tijdig aangetekend met tijdig neergelegd verzoekschrift en regelmatig naar vorm, is ontvankelijk in zover het betrekking heeft op de beschikkingen die hem aanbelangen.

Het hoger beroep van het openbaar ministerie opzichts beklaagde G. V. M. , tijdig aangetekend met tijdig neergelegd verzoekschrift en regelmatig naar vorm, is ontvankelijk.

4.2. Bevoegdheid

Het hof is bevoegd ingevolge de verwijzingsbeschikking van het onderzoeksgerecht en de na het bestreden vonnis regelmatig ingestelde hogere beroepen.

4.3. Afstand van grief

Ter terechtzitting van het hof op 25.09.2024 verklaarde de raadsman van beklaagde G. V. M. afstand te doen van de procedurele grief inzake de bevoegdheid.

Het hof verleent aan beklaagde akte van deze afstand.

4.4. Omvang van het hoger beroep

Het hof heeft ambtshalve geen grieven van openbare orde opgeworpen zoals bedoeld in artikel 210, tweede lid Wetboek van Strafvordering.

Door de devolutieve werking van het hoger beroep, de werking van het grievenstelsel en voormelde afstand van grief, ligt thans nog in hoofde van beklaagde G. V. M. ter beoordeling van het hof voor:

- de procedure: rechten van verdediging en onwettige heromschrijving/aanvulling van de tenlasteleggingen,
- de schuld in hoofde van beklaagde aan de feiten van tenlastelegging A.1,
- desgevallend de strafmaat,
- desgevallend de burgerlijke vordering.

4.5. De procedure

Beklaagde G. V. M. verwees in het grievenformulier hoger beroep met betrekking tot de procedure nog naar de 'rechten van verdediging' en een 'onwettige heromschrijving/aanvulling van de tenlasteleggingen'.

Deze grieven werden niet nader uitgewerkt, noch in het grievenformulier hoger beroep, noch in de beroepsconclusie. Evenmin werden deze toegelicht tijdens het pleidooi ter terechtzitting van het hof.

Wat betreft het voorwerp van de tenlastelegging wordt door de verdediging van beklaagde G. V. M. in de beroepsconclusie slechts benadrukt dat hij zich enkel dient te verantwoorden voor het plaatsen, laten plaatsen en het behoud (zoals aangevuld door de eerste rechters) van het kwestieuze artikel en de bijhorende foto.

Deze grieven behoeven dan ook geen verdere beantwoording.

4.6. De schuldvraag met betrekking tot tenlastelegging A.1

1. De eerste rechter heeft terecht de tenlastelegging op diverse plaatsen aangevuld met de woorden 'en behouden' en 'vanaf' zoals weergegeven op pagina 4 van het bestreden vonnis, nu deze woorden in de dagstelling bleken weggevallen te zijn, daar waar deze expliciet werden vermeld in tenlastelegging A.1 zoals opgenomen in de verwijzingsbeschikking.

Het hof bevestigt dan ook deze aanvullingen in tenlastelegging A.1.

2. Beklaagde G. V. M. wordt onder tenlastelegging A.1 vervolgd, als dader of mededader in de zin van artikel 66 van het Strafwetboek, wegens het aanzetten tot haat of geweld jegens Z. M. omwille van haar afkomst of nationale of etnische afstamming en dit:

- door het plaatsen of laten plaatsen en behouden van het artikel met bijhorende foto "Z. M. , de nieuwe woordvoerder van de Open Vld" op de website www.T.be
- door het plaatsen of laten plaatsen en behouden van een foto met bijschrift "Z. M. , de nieuwe woordvoerder van de Open Vld..." met een link naar hogervermeld artikel op de website www.T.be op de twitterpagina van T.

- door het plaatsen of laten plaatsen en behouden van een foto met opschrift "Z. M. nieuwe woordvoerder van de Open Vld (geen getrukeerde foto)" op de twitterpagina van T.
- door het plaatsen of laten plaatsen en behouden van een foto met bijschrift "Z. M. , de nieuwe woordvoerder van de Open Vld. Klik hier" met een link naar hogervermeld artikel op de website www.T. .be op de facebook-pagina van T.
- door het plaatsen of laten plaatsen en behouden van een foto met opschrift "Z. M. nieuwe woordvoerder van de Open Vld (geen getrukeerde foto)" op de facebook-pagina van T.

Anders dan door de burgerlijke partij voorgehouden betreft de tenlastelegging slechts één welbepaald artikel en handelt deze tenlastelegging A.1 niet over een verspreide reeks van artikels of een strafrechtelijk patroon van herhaalde berichten of publicaties.

3. Vooreerst is het hof, samen met de eerste rechter, van oordeel dat uit de voorliggende dossiergegevens wel degelijk blijkt dat beklaagde G. V. M. de feitelijke beheerder betreft met volledige zeggenschap over de inhoud van de website, twitter- en facebookpagina van T. .

Het hof verwijst dienaangaande naar de uitgebreide en pertinente motieven van de eerste rechter in het bestreden vonnis onder randnummer 4.4 op de pagina's 9 tot en met 11, die het hof bijtreedt en herneemt, vaststellende dat er door beklaagde G. V. M. voor het hof geen argumenten worden aangereikt die een andersluidende redengeving en beslissing zouden noodzaken.

Het hof voegt nog toe dat het derhalve irrelevant is dat beklaagde G. V. M. niet de eigenlijke auteur betrof van het artikel in kwestie.

4. In kwestieus artikel wordt de politieke partij Open VLD en in het bijzonder E. L. bekritiseerd. Zogenaamde 'oude politieke cultuur' wordt hem verweten waarbij de persoon van Z. M. ter sprake komt als zijn nieuwe persverantwoordelijke. Bij het artikel werd een foto van haar, gekleed in een zwarte chador, geplaatst met daarbij de verwijzing naar Irak, 'haar eigenlijke thuisland', waar ze klaarblijkelijk, volgens het artikel, een aantal jaar voordien met subsidies naartoe was gegaan. Samen met B. S. en S. E. K. zouden zij het hart vormen van een zeer 'diverse' politieke partij waarbij hen verweten wordt niet te willen praten met 24% van de Vlamingen die volgens hen, luidens het artikel, te conservatief, te rechts, te racistisch, te nazistisch, te boos of te blank zijn.

Vooreerst staat voor het hof vast dat de keuze om in kwestieus artikel een foto van Z. M. te plaatsen waarbij zij gekleed is in een zwarte chador met daarbij het opschrift 'haar eigenlijke thuisland' wel degelijk een doelbewuste provocerende en polariserende keuze was waarbij de nadruk op haar afkomst werd gelegd.

Anderzijds is het hof van oordeel dat dit op zich, in het licht van het volledige artikel, niet volstaat om boven elke redelijke twijfel te kunnen vaststellen dat het publiceren van deze tekst en foto werkelijk de bedoeling had aan te zetten tot haat of geweld jegens de burgerlijke partij, nu kwestieus artikel in essentie de politieke partij Open VLD zelf op de korrel neemt. Bovendien is de bewuste foto van Z. M. in Irak niet lukraak gekozen, doch sluit zij aan bij een gedeelte van de inhoud van het artikel over haar reis naar Irak.

Aanzetten tot haat en geweld jegens een persoon op basis van zijn of haar afkomst vereist immers om strafbaar te zijn een bijzonder opzet, namelijk de bijzondere wil om aan te zetten tot haat of geweld. Dit bijzonder opzet veronderstelt dat de dader zich ervan bewust is dat hij anderen kon aanzetten tot discriminatie, haat of geweld en dat hij dit desalniettemin kwaadwillig nastreefde. Twijfel speelt in het voordeel van de beklaagde.

Niet elk kritisch of zelfs venijnig geschreven artikel impliceert noodzakelijkerwijs aanzetten tot haat. Bij afwezigheid van dit bijzonder opzet valt het artikel onder de vrijheid van meningsuiting.

In casu is het hof van oordeel dat kwestieus artikel tot doel had bij het publiek eerder gevoelens van misprijzen op te wekken tegen de gang van zaken bij Open Vld en niet zozeer opzichts de burgerlijke partij.

De vele haatdragende en racistische opmerkingen die naar aanleiding hiervan door lezers werden geuit zijn absoluut verwerpelijk en zetten wél aan tot haat en geweld jegens de burgerlijke partij, maar beklagde G. V. M. werd hiervoor door de raadkamer buiten vervolging gesteld.

In de gegeven omstandigheden dringt de vrijspraak van beklagde G. V. M. voor de hem ten laste gelegde feiten van tenlastelegging A.1, zoals aangevuld, zich derhalve op.

4.5. Op burgerlijk gebied

Vermits de feiten van de tenlastelegging A.1, zoals aangevuld, in hoofde van beklagde G. V. M. niet bewezen zijn, is het hof niet bevoegd om kennis te nemen van de vordering vanwege burgerlijke partij Z. M. .

5. Wettelijke bepalingen

Het hof houdt rekening met volgende wettelijke bepalingen, de artikelen:

- 2, 11, 12, 14, 24, 31 tot 37 en 41 van de wet van 15 juni 1935
- 162, 185, 190, 194, 195, 203, 204, 206, 210, 211, 212 wetboek van strafvordering
- 1, 2, 3, 7 strafwetboek
- 4 van de wet van 17 april 1878

6. Beslissing

Het hof,

Beslist op grond van de hoger vermelde redenen, op tegenspraak.

Verklaart het hoger beroep van beklagde G. V. M. ontvankelijk in zover het betrekking heeft op de beschikkingen die hem aanbelangen.

Verklaart het hoger beroep van het openbaar ministerie opzichts beklagde G. V. M. ontvankelijk.

Verleent akte aan beklagde G. V. M. van de afstand van zijn procedurele grief inzake de bevoegdheid.

Recht doende binnen de begrensde omvang van het hoger beroep zoals bepaald onder het randnummer 4.4. van dit arrest.

Bevestigt de door de eerste rechter doorgevoerde aanvullingen in tenlastelegging A.1.

Verklaart beklagde G. V. M. niet schuldig aan de feiten van tenlastelegging A.1, zoals aangevuld, en spreekt hem hiervan vrij zonder kosten.

Laat de kosten van uittreksel van de akte van hoger beroep van het Openbaar Ministerie ten laste van de Staat.

Verklaart zich onbevoegd om kennis te nemen van de burgerlijke vordering. Laat de kosten gerezen in beide aanleggen ten laste van de Staat.

De Nederlandse taal werd uitsluitend gebruikt.

Dit arrest is gewezen te Antwerpen door het Hof van beroep, kamer C.5, samengesteld uit:

J. DAENEN voorzitter

A. VAN KELST raadsheer

G. JANSSENS raadsheer

en in openbare terechtzitting van 06 december 2024

uitgesproken door voorzitter J. DAENEN

in aanwezigheid van B. VAN DER VEKEN, advocaat-generaal

met bijstand van griffier H. PRESENT